

Zeměpis

Zeměpis	kvinta	
Výchovné a vzdělávací strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanská • Kompetence k podnikavosti • Kompetence k učení 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
Tematický celek - Vesmír a Země jako vesmírné těleso		
porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	<p>Podle fotografií rozezná vesmírné objekty či technické vynálezy</p> <p>Nakreslí postavení objektů při geocentrickém a heliocentrickém názoru</p> <p>Pracuje s mapou hvězdné oblohy a rozezná nejnámější souhvězdí</p> <p>Vyjmenuje a vysvětlí rozdíly mezi objekty pohybující se otevřeným vesmírem</p> <p>Objasní důsledky dopadu vesmírných těles pro planetu Zemi</p> <p>Převádí v jednotkách vesmírné vzdálenosti</p> <p>Definuje vlastnosti terestrických a plyných planet</p> <p>Vytvoří Vennův diagram mezi Zemí a Měsícem</p> <p>Vyjmenuje pohyby Země a z nich plynoucí důsledky</p> <p>Počítá a zakresluje úhel dopadu slunečních paprsků na zemský povrch</p> <p>Vypočítá pásmový čas</p> <p>Kombinuje na příkladech pásmový čas s mezinárodní datovou hranicí</p> <p>Prokáže na konkrétních příkladech tvar Země</p> <p>Na základě sledování filmu objeví a popíše příčiny dmutí na Zemi</p> <p>Posoudí význam slapových jevů pro život na Zemi</p>	big bang vesmír hvězda meteoroid meteorit meteor kometa měsíc souhvězdí geocentrický a heliocentrický názor družice světelný rok astronomická jednotka NASA gravitační síla planeta terestrické planety plynné planety Měsíc Slunce sluneční soustava oběžná dráha rotace pásmový čas mezinárodní datová hranice příliv odliv hluché dmudí

Zeměpis	kvinta	
		skočný příliv
Tematický celek - Kartografie		
orientuje se s pomocí map v krajině	Definuje rozdíly mezi mapou, glóblem a 3D modelem	mapa glóbus 3D
používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů	Určí světové strany bez použití buzoly nebo kompasu S využitím atlasu světa určí zeměpisnou délku a šířku vybraných lokalit	model atlas letecký snímek družicový snímek
používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Zhodnotí výhody a nevýhody používaných kartografických děl – mapa, glóbus, 3D model Interpretuje výškopis dle vrstevnic a hypsometrie Na základě kartografických znalostí počítá délky a plochy v mapě Určí pochodový úhel (azimut) Řeší úkoly spojené s turistickou mapou Vyhodnotí informace z topografické mapy Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině Využívá v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech Rozezná rozdíly mezi obecně zeměpisnou a tematickou mapou Informace z tematické mapy převede do krátkého komentáře Odůvodní použití kartografické metody v tematické mapě Na základě tabulky vytvoří dvěma metodami tematické kartografie odpovídající mapu Rozlišuje základní metody tematické kartografie Pracuje s buzolou či kompasem a určuje azimut Aktivně pracuje s internetovými mapami a portály	kartografická síť zeměpisná délka zeměpisná šířka GIS výškopis polohopis měřítko legenda stupeň minuta turistická mapa buzola a kompas azimut GPS kartogram kartodiagram lokalizovaný diagram tečková metoda areálová metoda metoda pohybových čar metoda anamorfózy buzola kompas azimut turistická mapa
Tematický celek - Obyvatelstvo světa		
analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa	Pracuje s tematickou mapou – lokalizuje jádrové a periferní oblasti světa Pracuje s tabulkou nejlidnatějších států světa, porovná, jak se měnilo jejich postavení od minulosti do současnosti a vyvozuje z toho závěry	demografická revoluce natalita mortalita přirozená měna obyvatelstva
čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	Vyčte informace z grafu – věkové pyramidy vybraných států – odvodí vývoj počtu obyvatel do budoucnosti Popíše rozdíly ve věkových pyramidách vyspělých a rozvojových států	přirozený přírůstek přirozený úbytek rasa věková pyramida
lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji		

Zeměpis	kvinta	
	<p>Tvoří věkovou pyramidu z tabulkových údajů</p> <p>Vysvětlí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva, svá tvrzení zdůvodní</p> <p>Rozlišuje obyvatelstvo podle určujících biologických znaků (pohlaví a věk) a porovnává je s délkou jiných organismů na světě.</p> <p>Hledá a analyzuje příčiny růstu počtu obyvatel na Zemi v historických souvislostech</p> <p>Interpretuje graf demografické revoluce</p> <p>S pomocí internetu počítá a doplňuje pracovní list</p> <p>Vybere určité charakteristiky o jednotlivých náboženstvích světa</p> <p>V atlase vyhledává hlavní skupiny národů, určené podle jazyků a z nabídky vybere příčiny vzájemných konfliktů</p> <p>Nakreslí tematickou mapu s hlavními migračními tahy současného světa</p> <p>Sestaví Vennův diagram – srovnání života ve městě a na vesnici</p> <p>Nakreslí plán svého ideálního města s infrastrukturou</p>	<p>předproduktivní věk</p> <p>produktivní věk</p> <p>postproduktivní věk</p> <p>xenofobie</p> <p>rasismus</p> <p>apartheid</p> <p>národ</p> <p>nacionalismus</p> <p>fundamentalismus</p> <p>křesťanství</p> <p>katolicismus</p> <p>protestantismus</p> <p>pravoslavní</p> <p>hinduismus</p> <p>islám</p> <p>buddhismus</p> <p>animismus</p> <p>územní pohyb</p> <p>obyvatelstva</p> <p>migrace</p> <p>imigrace</p> <p>emigrace</p> <p>uprchlík</p> <p>azyl</p> <p>vesnice</p> <p>samota</p> <p>městys</p> <p>slumy</p> <p>aglomerace</p> <p>konurbace</p> <p>megalopolis</p> <p>urbanizace</p> <p>suburbanizace</p>
<p>Tematický celek - Litosféra</p>		
<p>analyzuje různé druhy poruch v litosféře</p>	<p>Graficky znázorní a popíše model zemského tělesa</p>	<p>litosféra</p>
<p>porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí</p>	<p>Ke každé části zemského tělesa přiřazuje z nabídky podstatných jmen, přídavných jmen, sloves a číslovek odpovídající vlastnosti.</p> <p>Vyjmenuje základní části pevného zemského tělesa</p>	<p>zemská kůra</p> <p>zemský plášť</p> <p>astenosféra</p> <p>zemské jádro</p>
<p>porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy</p>	<p>Popíše názvy a rozložení kontinentů v současnosti a v dávné minulosti</p>	<p>litosférické (zemské) desky</p> <p>globální tektonika</p>

Zeměpis	kvinta	
<p>využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů</p>	<p>Na konkrétních důkazech doloží teorii kontinentálního driftu Objasní, co je původcem endogenních procesů. Rozlišuje 3 hlavní typy rozhraní zemských desek Vysvětlí vliv endogenních sil na modelaci zemského povrchu. Nakreslí schéma sopky a popíše její jednotlivé části S pomocí mapy lokalizuje oblasti nejvíce ohrožené sopečnou a zemětřesnou činností Vysvětlí souvislost mezi typem rozhraní litosférických desek a konkrétním projevem endogenních sil. Objasní možné způsoby vzniku pohoří. Vyjmenuje hlavní orogeneze z geologické minulosti a doloží je lokací konkrétních pohoří Na konkrétních případech doloží vliv exogenních sil na přetváření reliéfu Přiřazuje pojmy k odpovídajícím přírodním útvarům Objasní zdroj energie pro působení exogenních činitelů na zemský povrch</p>	<p>kontinentální drift konvekční proudění Pangea Gondvana Laurasie endogenní síly zemětřesení hypocentrum epicentrum Richterova stupnice seizmograf vulkanismus vulkán Tichooceánský ohnivý kruh magma láva subdukce divergence konvergence San Andreas stratovulkán orogeneze pásemné pohoří kerné pohoří zvětrávání eroze reliéf geologický cyklus fluviální pochody kryogenní pochody biogenní pochody marinní pochody antropogenní pochody eolické pochody krasové jevy</p>
<p>Tematický celek - Pedosféra</p>		
<p>hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti</p>	<p>S pomocí tematické mapy vyjmenuje hlavní litosférické desky</p>	<p>pedosféra zvětralina</p>
<p>určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu</p>	<p>Na základě analýzy textu a s pomocí tematických map určuje půdní typy Z nabídky pojmů vybere a roztřídí hlavní složky půdy</p>	<p>matečná hornina půdotvorný proces půdotvorní činitelé</p>

Zeměpis	kvinta	
vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu	Jmenuje hlavní složky půdy Vlastními slovy zhodnotí význam půd pro člověka a nezbytnost její ochrany Lokalizuje nejúrodnější oblasti ČR z hlediska kvality půd Uvede příklady kladného a záporného působení člověka na půdu	půdní typy půdní druhy humus edafon degradace půd desertifikace
Tematický celek - Hydrosféra		
hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti	Seřadí jednotlivé složky hydrosféry podle množství vody v nich	povodí rozvodí úmoří
objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů	Přiřazuje názvy řek k jednotlivým odtokovým režimům Na konkrétních příkladech vysvětlí vlivy mořského proudu na pobřeží	pevninský ledovec horský ledovec sněžná čára
zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni	Doplňuje Vennův diagram – společné a rozdílné znaky jezer a umělých vodních ploch	hydrologický cyklus bezodtoká oblast okrajová moře středozevní moře šelf
zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu		oceánská pánev středoceánský hřbet hlubokomořský příkop salinita brakická voda mořské proudy vlnění vody tsunami mořské dmутí skočné a hluché dmутí
Tematický celek - Atmosféra		
čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	Pomocí klimadiagramů charakterizuje podnebí vybraných míst světa	počasí a meteorologie cumulus (kupa)
objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů	Vysvětlí rozdíl mezi globálním oteplováním a skleníkovým efektem Objasní a uvede do souvislosti hodnoty naměřených veličin Do slepé mapy světa zakreslí oblasti s extrémním množstvím srážek a maximálními a minimálními teplotami, svá rozhodnutí zdůvodní Nakreslí a popíše jednotlivé atmosférické fronty Verbalizuje synoptickou mapu	stratus (sloha) cirrus (řasa) podnebí a klimatologie troposféra ozonosféra skleníkový efekt anticyklóna cyklóna pasáty a antipasáty monzuny polární fronta

Zeměpis	kvinta	
		teplá fronta studená fronta
Tematický celek - Biosféra		
<p>rozliší hlavní biomy světa</p> <p>rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi</p>	<p>Vyjmenuje jednotlivé biomy a přiřadí je příslušnému podnebnému pásu</p> <p>Pomocí areálové metody vymezení vegetační pásy na slepé mapě</p> <p>Odhalí chybu v textu, který popisuje jednotlivé biomy; s chybou pracuje a opraví ji</p> <p>Charakterizuje hospodářské využití biomů člověkem</p> <p>Na příkladech demonstruje adaptace živočichů a rostlin v jednotlivých biomech</p> <p>Pracuje se seznamem pojmů, které charakterizují jednotlivé biomy a roztřídí je do tabulky</p>	<p>biom</p> <p>tropický prales</p> <p>savana</p> <p>poušť</p> <p>subtropické lesy a křoviny</p> <p>lesy mírného pásu tajga</p> <p>step</p> <p>tundra</p> <p>polární poušť</p> <p>podnebí vegetační pás</p> <p>globální problémy</p> <p>ekosystém</p>
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
Environmentální výchova - Životní prostředí regionu a České republiky		
Environmentální výchova - Problematika vztahů organismů a prostředí		